

6.SINIF 6. TEMA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık MALATYA Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

TÜRKÇE

1. Figen, Gülsüm, Hasan, İsmail ve Jülide adlı kardeşlerin yaşları ile ilgili bilinenler şunlardır:

- Hasan; Figen'den bir yaş büyük, Gülsüm'den bir yaş küçüktür.
- İsmail Jülide'den bir yıl önce doğmuştur.
- Gülsüm en büyük kardeş değildir.

Buna göre kardeşleri büyükten küçüğe sıralayınız.

2. Kelebekler çoğunlukla çiçeklerden balözü ve polen toplayarak beslenirler. Bu nedenle çiçeklerin çok olduğu yerlerde kelebeklerin bulunma olasılığı yüksektir. Çok yaklaşmadıkça birçok kelebek türü sizden kaçmaz. Yine de onları gözlemleyebilmek için dürbün kullanabilirsiniz. Gördüğünüz kelebeğin adını ve özelliklerini öğrenmek için bir kelebek rehber kitabından yararlanabilirsiniz.

Metinde geçen altı çizili kelimelerin yapısına göre çeşidini (basit, türemiş, birleşik) sırasıyla örnekteki gibi yazınız.

Örnek: Kelebekler (basit)

- 1).....
- 2).....
- 3).....

- 4).....
- 5).....

3. Laboratuvar testlerinde normalde evlerimizde çok bulunmayan kirletici gazlar kullanılmış. Bu gazları havadan uzaklaştıran bitkinin evlerimizdeki havanın temizlenmesinde etkili olacağı düşünüyor. Araştırmacılar, bitkinin farklı zararlı gazların bulunduğu havayı temizleme etkisini artırabilmek için çalışmalara devam ediyor.

Verilen metinde altı çizili kelimeleri ek ve köklerine ayırınız.

ev - ler - imiz - de

İsim Çekim Çekim Çekim

Kökü Eki Eki Eki

4, 5, 6 ve 7. soruyu metne göre cevaplayınız.

BİLİM

Karanlıktı her şey bilimden önce
Çağlara ışık bilimle geldi
Kuyuya seslenirdi bir berber
Midas'ın eşek kulakları vardı
İnsanlar derin kuşkuyla yaşardı
Kuşkuların insanları bilim kurtardı
Yanıtsız sorular yanıtlarını bilimde buldu
Hastalık korkusu azaldı
Çaresiz derlere çare bulundu
Uzaklar yakın oldu
Tüm hayaller bilimle gerçeğini buldu

.....
.....

4. Metinde geçen bazı sözcükler ve anlamları aşağıda verilmiştir. Örnekteki gibi eşleştirmeleri yapınız.

.....	Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi.	a	Çağ
.....	Bir olguyla ilgili gerçeğin ne olduğunu kestirememekten doğan kararsızlık, kuruntu, işkil, şüphe, acaba, şek.	b	Bilim
e	Cevap.	c	Kuyu
.....	Tedavi yolu, deva.	d	Kuşku
.....	Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası, dönem, devir.	e	Yanıt
.....	Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindirik biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur.	f	Çare

5. Şiirle ilgili aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” koyunuz.

- () Şiirin başlığı şiirin temasını yansıtmaktadır.
() Şiir 11 kıtadan oluşmaktadır.
() Şiirde zıt anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
() Şiirde atasözlerine yer verilmiştir.
() “Uzaklar yakın oldu” cümlesi ile bilimin ulaşımaya katkısı anlatılmıştır.

6. Şiirde bilimin insanlara hangi katkıları anlatılmıştır?

.....
.....
.....

7. Şiirin sonuna iki dize de siz ekleyiniz.

.....
.....

8. Yeni yıl heyecan demek; yeni umutlar, yeni hayaller demektir. 2020 büyük ümitlerle gelmişti. Çocukluğumuzda filmlerde 2020'li yıllar işlendiğinde bir rüya gibi algıladık bu yılları. Şu an mayıs ayındayız. Ancak 2020'nin ilk dört ayı bize kötü haberler getirdi. Ülkemizde meydana gelen doğal afetler canımızı yaktı. Dünya geneline yayılan virüs kaynaklı rahatsızlıklar herkesin hayatını doğrudan veya dolaylı yoldan etkileyerek insanlığın huzurunu kaçırdı. Fakat bu geleceğe umutla bakmamıza engel değildir. Şunu gördük ki biz birliğimizle, beraberliğimizle acılarımızı hafifletebiliriz, yaralarımızı sarabiliriz. Milletimizin bu süreçte göstermiş olduğu dayanışma ülkemizi ve millet olarak birbirimizi ne kadar sevdiğimizin bir göstergesidir. Gelecek, dayanışma duygusuna ve birlik gücüne sahip yüce Türk milletine güzel günler getirecektir.

Metinle ilgili aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazınız.

- () Metinde yazar, 2020'li yılları rüya gibi görmektedir.
() Metinde doğal afetler ve çeşitleri anlatılmıştır.
() Türk milletinin vatan ve millet sevgisine dikkat çekilmiştir.
() Metne göre birlik, beraberlik acıları hafifletebilir.
() Yazar gelecekte ümitlidir.

9. Moğolistan, çok eski tarihlerden bu yana köklü bir Türk kültürüne tanıklık etmiştir. Göktürklerden kalan Orhun Yazıtları 1889 yılında Moğolistan'ın Orhun Vadisi'nde ortaya çıkarılmış. 8. yüzyıldan kalan bu yazıtlar Türklerin devlet anlayışı, yönetim biçimi, kültürleri ve sosyal hayatıyla ilgili ayrıca o dönemin devlet yöneticileri olan Bilge Kağan ve Kül Tigin hakkında bilgiler içerir.

Bu metinle ilgili çıkarımlardan doğru olanlara (D), yanlış olanlara ise (Y) harfi koyunuz.

- () Moğolistan Türklerin bilinen ilk yerleşim yeridir.
() Orhun Yazıtları Türklere ait çeşitli bilgiler içerir.
() Orhun Yazıtları Türk devletinin yöneticileri hakkında bilgi verir.
() Orhun Yazıtları birden fazla Türk devletinin bir araya gelmesiyle oluşturduğu bir yazıttır.

10. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara (D), yanlış olanlara ise (Y) harfi koyunuz.

- "Sayılar" kelimesine önce yapım eki ardından çekim eki gelmiştir.
- "Büyükanne ve büyükbabalar düğmelere öyle gelişigüzel basıyorlar ki kumandalar kilitleniyor." Cümlesinde dört tane birleşik kelime vardır.
- Türemiş kelimeler yapım ve çekim eklerini birlikte alabilir.
- Basit kelimeler sadece çekim eki alabilir.

11. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına (D), yanlış olanlara ise (Y) harfi koyunuz.

- "Ev" kelimesi ek almadığı için yapısına göre basittir.
- "Okul" kelimesi "-l" yapım ekini alarak türemiş olmuştur.
- "Camgöbeği" kelimesi yapısına göre birleşiktir.
- "Sınıfımız" kelimesi yapım eki alarak türemiş olmuştur.
- "Kitaplık" kelimesi çekim eki almış basit bir kelimedir.
- "Gözlük" kelimesi aldığı ekle yeni bir kelime türetmiştir.
- Yapısına göre kelimeler basit, birleşik ve türemiş şeklinde gruplanır.
- "Evde" kelimesi yapım eki almadığı için basittir.
- "Kızılıcak" kelimesi iki kelimedenden oluştuğu için birleşiktir.
- "Gaziantep" kelimesi yapısına göre birleşiktir.

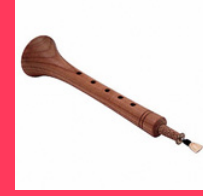
12. Aşağıda tanıtılan çalgı aletlerini görselleriyle eşleştirin.

Ağaçtan yapılan, iki karış boyunda, ağız bölümü yayan, keskin bir ses çıkaran ve çoğu zaman davulla veya dümbelekle birlikte çalınan nefesli çalgı.

Türk halk müziğinde kullanılan, gövdesi ağaçtan oyularak yapılmış, telli, uzun saplı çalgı, bağlama.

Gövdesi deriden yapılmış üflemeli çalgı, gayda.

Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değnekle çalınan çalgı.

13. Akşam eve geldiğinde yüzünden düşen bin parçaydı. Ne olduğunu anlamak için ağzını aradım fakat ser verip sır vermiyordu. Her şeyi içine atan bir çocuk olduğunu biliyordum ama yine de aklıma takılmıştı bir kere.

Bu metinde yer alan deyimleri belirleyerek aşağıdaki anlamların altına yazınız.

Can sıkıntısıyla
suratı asık olmak

.....
.....

Öğrenmek istenilen
şeyi söyletecek yolda
çabalamak

.....
.....

Konuşmamak,
ağzı sıkı olmak

.....
.....

Sürekli olarak
bir şeyi düşünmek

.....
.....

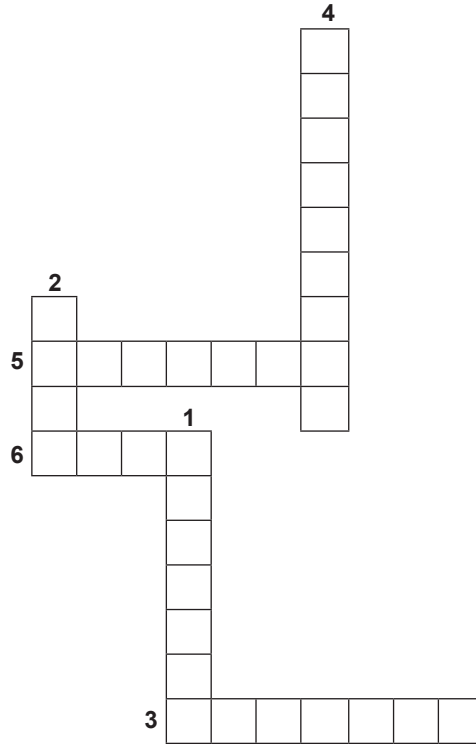
Sıkıntısını kimseyle
paylaşmamak

.....
.....

14. Dünya'nın çevresindeki yörüngelerinde dolanan yerli uydularımız daha çok haberleşme ve yer gözlem amaçlarıyla kullanılıyor. Bu uyduların gerekli yazılım ve her tür malzeme ihtiyacını karşılamak üzere TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü çatısı altında Optik Sistemler Araştırma Laboratuvarı kurulmuştur.

Metinde geçen bazı kelimelerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu kelimeleri metinden bulmaya yazınız.

- 1) Bir gök cisminin hareketi süresince izlediği yol.
- 2) Bir gezegenin çekiminde bulunarak onun çevresinde dolanan daha küçük gezegen.
- 3) Bir üniversiteye bağlı veya bağımsız bir kuruluş olarak genellikle araştırma yapan ve bazı durumlarda öğretime de yer veren eğitim kurumu.
- 4) Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerinin bilinmesi amacıyla, dikkatli ve planlı olarak ele alınıp incelenmesi.
- 5) Bir bilgisayarda donanımaya hayat veren ve bilgi işlemde kullanılan programlar, yordamlar, programlama dilleri ve belgelerin tümü.
- 6) Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk.

15 ve 16. soruyu metne göre cevaplayınız.

Şimdiye kadar gittiğiniz müzelerden oldukça farklı olan Çikolata Müzesi'nde Atatürk'ten Kanuni Sultan Süleyman'a, Pablo Picasso'dan Albert Einstein'a kadar Türk ve dünya tarihinin önemli birçok isminin tamamen çikolatadan yapılmış heykellerine rastlamak mümkün. Müzeye daha ilk adımınızı attığınızda sizi karşılayan kakao kokusu ve çikolata şelalesi, masal sayfalarından alışık olduğunuz Hansel ve Gretel'in karşılaştıkları şekerleme ve çikolatadan yapılmış evin hayat bulmuş hâli size masalsı bir ortamda olduğunuzu hissettiriyor. İstanbul'un tanıtıldığı bölümde Kız Kulesi, Galata Kulesi, Sultanahmet Camisi, Ayasofya Müzesi gibi İstanbul'a ait simgeler yer alıyor. İlgili çekici olan bu müzeye çok sayıda okulun gezi düzenlediğini söyleyen öğretmenler müzeye ziyaret eden öğrencilerin çikolatadan gördükleri tarihsel objeler ve kişiler hakkında bilgi edinmek için daha bir istekli olarak müzeden ayrıldıklarını gözlemlediklerini belirtti.

15. Çikolata müzesine birçok okulun gezi düzenlemesinin sebebi nedir?

.....

.....

16. Çikolata müzesiyle ilgili bilgi veren metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yerli ve yabancı şahsiyetlerin çikolatadan yapılmış heykelleri vardır.
- B) İstanbul ve daha birçok şehre ait simgeler çikolatayla tanıtılmıştır.
- C) Bu müze çocuklarda araştırma ve öğrenme isteği uyandırmaktadır.
- D) Müze, ziyaretçileri olağanüstü bir yerdeymişsiniz gibi hissettirmektedir.

17 ve 18. soruyu metne göre cevaplayınız.

Etiyopya'nın yüksek rakımlı Bekoji kasabası, dünyaya meydan okuyor. Ülkenin ortasında yer alan, 20 bin nüfuslu bu yer, uzun mesafe koşucuları sayesinde, tüm atletizm branşlarında tek başına İngiltere, Almanya ve Fransa'dan daha fazla olimpiyat madalyası kazanıyor. 81 milyon nüfuslu Almanya ve 61 milyon nüfuslu Fransa'nın aldıkları madalyaları topladığınızda, Bekojili sporcularını geçemiyor.

Bekoji'de yetişen bu atletler, şampiyonluklara ve rekorlara koşarken çok zor şartlardan geliyor. Bunda yüksek rakımda doğup büyümelerinin ve çocukluktan itibaren her yere yürüyerek gitmek zorunda kalmalarının da payı var. Bekoji'de yetişen Kenenisa Bekele (erkek) ve Tirunesh Dibaba (kadın), hâlâ dünyanın en iyi erkek ve kadın uzun mesafe koşucusu olarak nitelendiriliyor.

17. Aşağıdakilerden hangisi Bekojili sporcuların atletizmde iyi olmasının sebeplerinden biri değildir?

- A) Atletlerin Bekoji'de her yere yürüyerek gitmeleri
- B) Etiyopya'daki Bekoji'nin yüksek bir yerde bulunması
- C) Bekojili atletlerin zor yaşam koşullarına sahip olmaları
- D) Bekoji'nin nüfusunun 20 bini aşkın olması

18. Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bekojili atletler tüm atletizm branşlarında diğer ülkelerden öndedir.
- B) Bekojili atletlerin koşu rekorunu hâlâ kimse geçememiştir.
- C) Almanya ve Fransa'nın aldığı madalyaların toplamı Bekoji'den azdır.
- D) Bekojili erkek koşucular bayanlara göre daha başarılıdır.

19.

Türkiye'de üretilen insansı robotlar artık birçok şey yapabiliyor. Yürüyen ve beş duyuyla hareket eden bu robotların yaptığı davranışlardan bazıları şunlardır :

- Mor tuş : yürüme
- Turuncu tuş : oturma
- Kırmızı tuş : koşma
- Mavi tuş : selam verme
- Siyah ve yeşil tuş : merdiven çıkma
- Mor ve turuncu tuş : dans etme

Okul gezisinde TEKNOFEST'i ziyaret eden Emel ve arkadaşları ilk olarak robotla selamlaşmışlar daha sonra robotu dans ettirmişler. Ardından da dinlenmesi için oturmasını istemişler.

Emel ve arkadaşları sırasıyla hangi tuşlara basmışlardır?

- A) Mavi – siyah ve yeşil – turuncu
- B) Mavi – mor ve turuncu – kırmızı
- C) Mavi – mor ve turuncu – turuncu
- D) Mavi – siyah ve yeşil – mor

20. I. Metin

Kadim Dede, dükkânında toplanan çocuklara bazen bir kitaptan bilgiler verir, bazen bir hikâye anlatır, bazen de şiirler okur, açıklamalarını yapardı. Bu arada sohbet esnasında eğer mevsim yaz ise çocuklara karpuz, kiraz, kavun, kayısı, mevsim kış ise kuruyemiş ikram ederdi. Çocuklar Kadim Dede'yi çok seviyorlardı.

II. Metin

Kırk Yusuf, insanların dış görünüşlerine değil, dürüstlüklerine ve ahlaklarına önem vermiş. Bir karıncadan bir buğday tanesine kadar saygı ve sevgi duyarmış. Bu yüzden dağlar, taşlar, kurtlar, kuşlar, sular ve hatta yıldızlar da Kırk Yusuf'u çok severmiş.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

- A) III. kişi ağzından anlatılması
- B) Gerçek dışı kurgusal unsurlara yer verilmesi
- C) Öyküleyici anlatıma başvurulması
- D) Sevilen bir kişiyi konu etmesi

21. Okulların açıldığı ilk haftalar hepimiz yazımızın düzeldiğini, güzelleştiğini düşünürüz. Ancak zaman geçtikçe yeniden yazı düzenimizin bozulduğunu görürüz -ki bu yorgunluk ve bıkkınlıktan ileri gelir- ve üzülürüz. Çocukluk yıllarımda yazının karakterle ilişkili olduğunu duyduğumda, yazımın da güzel olmayışından kaynaklı kendimi kötü hissetmişim. İyi ki araştırmaya hevesli bir yapıya sahibim. Bunun üzerine yaptığım araştırmalarda yazının eğiklik yönü, kaleme bastırma kuvvetimiz, kelimeler arası açıklık ve baskın olan harflerin karakter yorumunu etkilediğini öğrendim. Sonuç mutluluk vericiydi. Yazımın kötü görünmesinin, karakterimin de öyle olduğu anlamına gelmediğini öğrenmek beni mutlu etmişti.

Bu parçanın yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazısı güzel görünmeyen insanlardan biridir.
- B) Her dönem başında yazısına özenmektedir.
- C) Araştırmaları sonucu yazısını düzeltmiştir.
- D) Araştırmayı seven bir kişiliğe sahiptir.

22. Ders çalışmak hepimizin zorlandığı konulardan biridir. Ders çalışmaktan verim almak için iki hususa dikkat etmek gerekir: Birincisi bu işi sevmek ve eğlenceli hâle getirmektir. Ders çalışırken yeni şeyler öğrenmenin bize katkısını düşünerek ve sevdiğimiz, başarılı olduğumuz konulardan başlayarak çeşitli materyallerle çalışırsak ders çalışmayı zevkli hâle getiririz. İkincisi ders çalışma ortamının bize huzur vermesidir. Bunun için öncelikle odamızı ışık ve ısı bakımından uygun duruma getirmeliyiz. Çalışırken dikkatimizi dağıtacak nesnelere ortamdaki uzak tutmalıyız. Uygun bir masa ve boyumuza göre ayarlanabilir bir sandalye de hem sağlığımızı korur hem de çabuk yorulmamızı önler.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi verimli ders çalışma için gerekli durumlardan biri değildir?

- A) Odanın ısı, ışık ve düzenlenmesi gibi etkenler
- B) Çalışılan konunun materyallerle desteklenmesi
- C) Dersle ilgisiz nesnelere ortamdaki uzaklaştırılması
- D) Çalışmaya başlamadan önce zaman sınırlaması yapılması

23. İnsan sosyal bir varlıktır. Hayatın her anında ve her alanında diğer insanlarla etkileşim hâlinindedir. Özellikle iş yerlerinde iş arkadaşlığı kurduğumuz insanlarla yoğun bir etkileşim kurmaktayız. Dost olduğumuz iş arkadaşlarımız da olur tabii ki. Bazen bir yemeği, bazen bir kahveyi, bazen sevincimizi, bazen de hüznümüzü paylaşıyoruz. Her şeyimizi paylaştığımız arkadaşlarımıza deriz. İyi bir durum karşısında diyerek bu güzel şeyin dostlarımızın olmasını isteriz. Yine kötü bir durumla karşılaştığımızda diyerek onların bu olumsuzluğu yaşamamalarını temenni ederiz.

Yukarıdaki boşluklara hangi seçenekteki deyim getirilemez?

- A) can dostum
- B) dostlar başına
- C) dostlardan irak olsun
- D) dostu düşmana karşı

24.

ÖNEMLİ!
AFET VE ACİL DURUMLARDA
İLETİŞİMİN KESİNTİSİZ SÜRDÜRÜLEBİLMESİ
HAYATİ ÖNEM TAŞIMAKTADIR.

Haberleşmek için **kısa mesaj servisi (SMS) ve internet tabanlı mesajlaşma uygulamalarını tercih edin.**

Telefon görüşmelerinizi **olabildiğince kısa tutun.**

Hayati durumlar dışında telefon görüşmesi yapmaktan kaçınınız.

 TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Bu görselden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bu görselde afet anında sürdürülebilir bir iletişim sağlanması için gerekli adımlar anlatılmıştır.
- B) Telefon görüşmesi yerine mesajlaşma ya da internet tabanlı mesajlaşma önerilmektedir.
- C) Afet durumunda hayati durumlar dışında telefon görüşmesi yapmak doğru değildir.
- D) Bu görselde sadece deprem anında yapılması gereken adımlar gösterilmektedir.

25. “Merak” ve “ihtiyaç” insanlık tarihine yön veren iki sözcük. Bugünkü gelişmelerin temelinde insanın öğrenme dürtüsü ve değişen şartlardaki ihtiyaçları yatmaktadır. Örneğin; üşüyen insan, derileri birleştirerek ısınmak için iğneyi icat etmiştir. Yüklerin taşınması zorlaştıkça ve mesafeler uzadıkça tekerlek fikri ortaya çıkmıştır. Çinliler düşmanlarını kendilerinden uzak tutmak için ateşli silahların temelini oluşturan barutu bulmuşlardır. Tüm gelişimini belirli bir noktaya getiren insanoğlu bundan sonra merak etmeye başlamıştır; bilinmeyeni, görünmeyenleri, özellikle de uzayı... Bugün bu merak insanlığı Mars’a taşımak üzere.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Bilimsel gelişmenin bu noktaya ulaşmasında etkili olan nelerdir?
- B) Bilimsel gelişmelere en çok hangi millet katkı sağlamıştır?
- C) Bilimsel gelişmenin temelini hangi millet atmıştır?
- D) Modern buluşların ilk şekilleri nelerdir?

26. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) Babam saman alevi gibi birden sinirlenir ama çabuk yatıştır.
- B) Açtı yine şom ağzını, başımıza ne gelecek acaba?
- C) Bütün ödevlerimi bitirdiğim için annemden zılgıtı yedim.
- D) Kardeşim tam bir laf ebesi, her şeye bir lafı var.

27. Öncelikle konuyu düşünce dünyamda netleştiririm. Belirlediğim konu için çalışma planı hazırlarım. Ancak bu yetmez, ben araştırmalarımı yerinde yaparım. Seçtiğim karakterin yaşadığı ortamları gezer, onun gibi düşünmeye çalışır, onun gibi davranırım. Konuyla ilgili olguların en çok yaşandığı yerleri inceler, tarihi olaylar için hem okur hem de olayın geçtiği yerleri yaşarcasına gezerim. Böylece yazma aşamasına geçmek için kendimi hazır hissederim.

Bu paragraf aşağıdakilerden hangisine cevap olarak yazılmıştır?

- A) Tarihi olayları anlatmak zor mudur?
- B) Eserlerinizi yazarken sizi en çok ne zorlar?
- C) Eserlerinizi yazmaya hemen başlar mısınız?
- D) Gezmek mi, araştırmak mı daha iyi bir hazırlık sürecidir?

28. Madagaskar'da yaşayan ay-ay adlı hayvanı duydunuz mu? Bu familyanın yaşayan tek türüdür. Bizim açımızdan çok benzemese de o bir maymun türü. Bu hayvanın vücut uzunluğu 44-53 cm arasında değişmekle birlikte, siyah kuyruklu, sivri kesici dişleri vardır. En ilginç de parmaklarının birinin diğerlerinden üç kat uzun olmasıdır. Bu parmak sayesinde ağaçlardan çıkardığı böceklerle ve meyvelerle beslenir. Ağaç dallarında ve yapraklardan yapılmış yuvalarda yaşar.

Bu parçada "ay-ay" adlı hayvanla ilgili hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) Nelerle beslenmektedir?
- B) Nerelerde barınmaktadır?
- C) Nasıl bir fiziksel yapıya sahiptir?
- D) Türün tükenme tehlikesi var mıdır?

29. Ülkemizin tuz ihtiyacının yaklaşık yüzde kırkını karşılayan ve aynı zamanda pek çok kuş türüne ev sahipliği yapan Tuz Gölü'nün bir kısmı da Aksaray'ın sınırları içinde kalır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen ifadeden çıkarılabilecek bir yargıdır?

- A) Ülkemizin tuz ihtiyacının tamamı Tuz Gölü'nden elde edilir.
- B) Tuz Gölü bütün kuş türlerinin barınma alanıdır.
- C) Tuz Gölü birden fazla ilin sınırları içinde yer almaktadır.
- D) Kuşların ülkemizdeki en önemli kuluçka alanı Tuz Gölü'dür.

30. Yapım eki almış sözcüklere **türemiş sözcük** denir. Örneğin "göz" kelimesine "lük" yapım eki geldiğinde yeni bir kelime türediği için "gözlük" kelimesi türemiş kelime olur.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde türemiş sözcük sayısı diğerlerinden fazladır?

- A) Gün olur, alır başımı giderim,
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda
- B) Şu ada senin, bu ada benim,
Yelkovan kuşlarının peşi sıra.
- C) Gün olur, başıma kadar mavi;
Gün olur başıma kadar güneş;
- D) Yıldız ışığında dolaşıp geceleri,
Gündüzleri gün ışığında ısınmak;

31. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Bilgisayarda oyun oynamak, telefonla konuşmak gibi birçok işi yapabilmek için elektrik enerjisi ile çalışan eşyaları kullanmalıyız.
- B) 1938 yılında Türkiye'nin ilk yer bilimcisi unvanıyla yurda döner ve İstanbul Üniversitesinde göreve başlar.
- C) İhsan Ketin, yaşamının ilk elli beş yılını arazide yerkabuğu hareketlerinin izini sürerek geçirdi ve fay hatlarını ortaya çıkardı.
- D) Tüm böcekler gibi soğukkanlı hayvanlardan olan kelebeklerin hareketlenebilmesi için vücutlarının ısınması gerekir.

32. Değerler konusunda drama çalışmaları yapmayı planlayan Ayşe Öğretmen, dört değer için drama grupları oluşturmuştur. Bu gruplar: "Sabır, Dürüstlük, Yardımlaşma ve Güven" gruplarıdır. Bu gruplarda drama çalışmalarına katılmak üzere seçilen Tuğba, Utku, Ümit, Veysel, Yasin ve Zeynep adlı öğrenciler ile ilgili bilinenler şunlardır:

- Drama grupları üçer öğrenciden oluşmaktadır.
- Tuğba ve Ümit sadece Dürüstlük grubunda yer almıştır.
- Zeynep sadece Sabır grubunda yer almıştır.
- Diğer öğrenciler üçer grupta yer almışlardır.

Buna göre hangi grubun tüm üyeleri kesin olarak bilinir?

- A) Yardımlaşma ve Güven
- B) Dürüstlük ve Güven
- C) Sabır ve Yardımlaşma
- D) Sabır ve Dürüstlük

33. Sebep- sonuç cümlesi: Yargının herhangi bir sebebe bağlı gerçekleştiği cümlelerdir.
Amaç-sonuç cümlesi: Bir yargının hangi amaçla yapıldığının belirtildiği cümlelerdir.
Koşul-sonuç cümlesi: Yargının gerçekleşmesinin, başka bir şartın yerine gelmesine bağlı olduğu cümlelerdir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamalardan herhangi birinin örneği yoktur?

- A) Veri toplamak için bazen laboratuvarında çalışır, çeşitli ölçümler ya da deneyler yaparlar.
B) Bu konuyla ilgili yeni araştırma yapmak isterseniz eski bilgilerden faydalanmalısınız.
C) Burada ulaşım atlarla sağlandığı için atlar çok önemli bir yere sahip.
D) Bir bilgisayar ekranında gördüğünüz sözcükleri sesli okuyup öğrenin.

34. • İleriye atılmak, ertelenmek
• Yetinmek
• Oturmak, yaşamak

“Kalmak” sözcüğü hangisinde yukarıda verilen anlamlarından biriyle kullanılmamıştır?

- A) Yangından dolayı her yer duman içinde kalmıştı.
B) Beklediğim sınavın ayın on sekizine kaldığını az önce öğrendim.
C) Sadece eve girmekle kalmamış bütün değerli eşyaları çalmıştı.
D) Benimle tayininin çıktığı yere gelip beş sene birlikte kaldı.

35. Kök ya da gövdelere yapım eki getirilerek oluřturulan yeni sözcüklere **türemiş sözcük** denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş sözcük yoktur?

- A) Bugün sınıfımıza yeni bir  đrenci geldi.
- B) Geziye gideceğimiz için hepimiz çok heyecanlıydık.
- C) Melek kořuda birinci olup madalya kazandı.
- D) Annem bugün yeşil fasulye yapmıř.

36 ve 37. soruyu metne göre cevaplayınız.

36. Bilimsel bir araştırma bulunmamakla birlikte, yaygın olan görüşe göre, "seğmen" muhafız olarak açıklanır. Seğmen, kökü Orta Asya'ya dayanan bir Türk geleneğidir. Orta Asya'da Türklerin göçebe olarak yaşadıkları dönemde seğmenler, göçler sırasında kervanları korurdu. Yerleşik hayata geçildikten sonra seğmen töresinden vazgeçmeyen Türkler, Anadolu'da seğmenliği bir düğün geleneği hâline getirdiler. Orta Asya'da göç kervanlarına öncülük ve koruyuculuk eden seğmen, özellikle Ankara ve çevresinde gelin alayını korumaya başladı. Bu işlev değişikliği, seğmene iki ayrı anlam kazandı: Tekil olarak seğmen efe ya da köy yiğidi olarak anlanırken çoğul olarak düğün alayı anlamında kullanılmaya başlandı. Ankara ve çevresinde, gelin alayı ile gidecek seğmenler, yöresel seğmen kıyafetleri giyerler. Seğmenleri yöneten bir Efe Başı bulunur ve seğmenler bu Efe Başı'nın yönlendirmesiyle ilerler. Seğmenlerin bir kısmı alaya atla eşlik ederken, bir kısmı da davul-zurna eşliğinde zeybek oynayarak katılır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde seğmenlikle ilgili anlatılanlardan biri değildir?

- A) Anlamının nasıl açıklandığı
- B) Orta Asya'da hangi görevi yerine getirdikleri
- C) Düğün alayını koruyan seğmenlere köyden kimlerin eşlik ettiği
- D) İşlev değişikliğinin seğmene hangi anlamları kazandırmış olduğu

37. "Kök" sözcüğünün metinde kazandığı anlam aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Saksıdaki bitkinin kökü kurumuş.
- B) Tipi ve fırtına evi kökünden sarsıyordu.
- C) Kelimeyi köküne ve ekine ayırmasını söyledi.
- D) O kişiyle kökleri eskiye dayanan bir tanışıklığımız var.

38.

DÜNYADA 2,1 MİLYAR KİŞİ TEMİZ SUDAN YOKSUN

Dünya genelinde 2 milyar 100 milyon kişi temiz suya ulaşamıyor. 844 milyonu içme suyu hizmetlerine erişemiyor.

 Her 10 kişiden 3'ünün evinde temiz ve güvenilir kullanma suyu bulunmuyor.

 Her 10 kişiden 6'sı kötü koşullarda yaşıyor.

 2040'ta 33 ülkenin son derece **yüksek oranda su sıkıntısı** ile karşı karşıya kalacağı tahmin ediliyor.

 159 milyon kişi akarsu ya da göl gibi kaynaklardan elde edilen arıtılmamış suyu içiyor.

 2025'e kadar **3,5 milyar kişinin** su kıtlığıyla karşı karşıya kalabileceği belirtiliyor.

 263 milyon kişi **evlerinin yarım saat uzağından** su taşıyor.

Bu görselden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Su kaynakları evlere yakın mesafede bulunmaktadır.
- B) İlerleyen yıllarda birçok ülke su sıkıntısı çekecektir.
- C) 150 milyondan fazla kişi temiz su içmemektedir.
- D) İnsanlar su ihtiyacını akarsu ve göllerden sağlamaktadır.

39. Kelimeler yapısına göre basit, türemiş ve birleşik olarak üçe ayrılır. Bir kelime hiç ek almamış ya da sadece çekim eki almışsa basittir, yapım eki alıp yeni bir kelime türetmişse türemiştir, anlamlı iki kelimenin birleşmesiyle oluşmuşsa birleşiktir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisi yanlış verilmiştir?

<u>Basit</u>	<u>Türemiş</u>	<u>Birleşik</u>
A) ok	çiçekçi	Beşiktaş
B) sepetler	kitaplık	hanımeli
C) okulum	gezi	bademcik
D) gül	koşucu	bilgisayar

40 ve 41. soruyu metne göre cevaplayınız.

40. Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi 1964 yılında Bodrum Kalesi'nde kurulmuştur. Aradan geçen zaman içinde ilk aşamada Bodrum Kalesi'nin restorasyonu sürdürülmüş, daha sonraları kaledeki mekânlar değerlendirilerek sergileme salonları oluşturulmuştur. Hâlen Bodrum Müzesinde 14 sergileme salonu bulunmaktadır. Adından da anlaşılacağı gibi sergilemelerde ağırlıklı sualtı eserlerine yer verilmektedir. Müzede cam eserlerin kronolojik olarak sergilendiği Cam Salon'u 1986 yılında açılmıştır. Bodrum Müzesi cam koleksiyonu ile ilgili genel bir bilgi verilen bu salonda yapıtlar karanlık bir mekânda alttan verilen ışıklarla aydınlatılarak sergilenmiştir. Bu sergileme yöntemiyle camlar üzerindeki tüm izleri ve renkleri rahatlıkla görmek olasıdır. M.Ö. 14. yüzyıldan M.S. 11. yüzyıla kadar cam örnekler bir sıra içinde sergilenmiştir. Ayrıca bu salonda duvar içindeki bir oyuğa monte edilmiş bir akvaryum bulunmaktadır. Bu akvaryum içinde bir sualtı kazısının nasıl yapıldığını gösteren, küçük boyutta olmasına karşın, tüm ayrıntıların seçilebildiği bir maket bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde cevabı olan sorulardan biri değildir?

- A) Müze ne zaman ve nerede kurulmuştur?
- B) Sergi salonlarında daha çok hangi eserler yer almaktadır?
- C) Cam eserler hangi kronolojik sırayla Cam Salon'da yerini almıştır?
- D) Küçük maketin üzerine sualtından çıkarılan eserler nasıl yerleştirilmiştir?

41. "Boyut" sözcüğünün metinde kazandığı anlam aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) İşin bu boyutlara geleceğini düşünmemiş.
- B) Okudukça düşünce dünyası yeni boyutlar kazandı.
- C) Eline aldığı kapların boyutları birbirinden farklıydı.
- D) Bu boyutta bir sorunla bence ancak sen başa çıkarsın.

42. Tespih yapmak ustalık ister. Tespihin yapılacağı madde önce testereyle uygun ende çubuklar halinde kesilir. Bu çubuklar istenilen tane boyuna göre bölünür. Tornada “çarkuşane” denilen aletle, dakikada 3500 devirde döndürülürken tam ortadan delinir. Kalıba geçirilen tane yani “habbe” sol elle ileri geri döndürülürken, sağ eldeki ardayla da yontulur ve rendeyle istenilen biçime sokulur. Tanelerin hepsinin aynı boyda olması sağlanır. Sonra malaşadan sökülmeden cilalanır. Eski ustaların kol kotalarla cila yaptıkları ve tanenin deliğini dahi cilalattıkları bilinir. Sonra “tahril” denilen bir ip üzerine parçalar dizilir.

Aşağıdakilerden hangisi metnin içeriğini tümüyle yansıtan bir cümledir?

- A) Tespih yapılacak malzeme seçerken dikkat etmek gerekir.
- B) Tespih usta elinde çeşitli aşamalardan geçtikten sonra meydana gelir.
- C) Eski ustalar tesbihi güzelce cilalayıp ondan sonra uygun ipe dizerlerdi.
- D) Tespih yapımında farklı özellikleri olan çeşitli el aletleri kullanılmaktadır.

43. Gönlümü çekse de yârin hayali
Aşmaya kudretim yetmez cibali
Yolcuyum bir kuru yaprak misali
Rüzgarın önüne katılmışım ben

Verilen dördlükte kendisine benzetilen varlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaprak
- B) Rüzgar
- C) Yolcu
- D) Gönül

44. 1. Metin

Bayram günlerinde yüzümde güller açtığını söyler annem. Bunun bir nedeni var elbette ve nedeni çocukluğumda. Çocukluğumun en mutlu günleri bayram günleriydi. Bayramlık kıyafet ve ayakkabı, şeker, bayram harçlığı ve bol eğlenceli oyunlar oynamaktı bayram günleri. Bir bayram biterken diğer bayramın hemen gelmesi için içimden dua etmeye başladım. Çabuk geçirdi zaman ve diğer bayram açardı mutluluk kapımı.

2. Metin

Yeni bir oyun kurdu mahallenin çocukları. Günün bitmesine daha çok vardı. En az dört oyun daha başlayıp bitebilirdi bu sürede. Oyun oynamak için bir araya gelmişlerdi. Bunun hakkını da vermeleri gerekiyordu. Oyunu kimin kazandığı sadece bir anlık önemliydi. Sonra yeni oyun başlar ve eskisi geride kalırdı. Yine öyle oldu ve göz açıp kapayıncaya kadar oyun zamanı bitti. Artık evlere dağılma vaktiydi.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Çocukluk günlerinin konu edilmesi
- B) Deyime yer verilmesi
- C) Amaç - sonuç cümlesine yer verilmesi
- D) Anlatımın birinci kişi ağzından olması

45.

- Yol gösteriyor
- Dans ediyor
- Hasta bakıyor
- Yemek yapıyor
- ay demliyor

Türkiye'de kurulan ilk insansı robot fabrikasında üretilen bu robotlar insan hayatını kolaylaştıracak şekilde tasarlandı. "ADA GH5 " adı verilen bu robotların havaalanı, otogar, otel, alışveriş merkezi, mağaza, market, restoran, kafe gibi mekânlarla fuar, konser, açılış ve kutlama gibi organizasyonlarda, eğitim kurumlarında ve hastanelerde kullanılabileceği belirtildi. ADA GH5 ayrıca, "Erik Dalı" şarkısı eşliğinde oynuyor, çay demleyip yemek ve mangal yapıyor.

Bu bilgilerden hareketle ADA GH5 ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamayız?

- A) Ülkemizde üretilen insansı bir robottur.
- B) Bazı şarkılar çalarken dans edebilir.
- C) Sadece kafelerde çay demlemek için kullanılır.
- D) Evde hasta bakmak için de kullanılabilir.

46.

Bu görselden aşağıdakilerden hangisine ulaşamayız?

- A) C vitaminli yiyecekleri bol bol yemeliyiz.
- B) Kedi ve köpeklerimizi ihmal etmeyip her zaman sevmeliyiz.
- C) Ellerimizi sık sık su ve sabunla yıkayıp dezenfekte etmeliyiz.
- D) Herkesin bulunduğu ortamlarda maske kullanmalıyız.

47.

Kuzey Anadolu'nun batı kesiminde, Karabük iline bağlı Safranbolu ilçesi, tarihi çok eski dönemlere dayanan bir kültürel geçmişe sahiptir. Çevresi Paleolitik Çağdan beri iskân edilen ve antik kaynaklarda Paflagonya olarak adlandırılan bölgede Persler, Helenler, Romalılar, Bizanslılar, Danişmendoğulları, Çobanoğulları, Selçuklular, Candaroğulları Beyliği ve Osmanlılar egemen olmuşlardır. Başta Eflani olmak üzere, Safranbolu çevresinde çok sayıda höyük ve tümülüs, kaya mezarları ve kabartmalar bulunmaktadır. Ayrıca, Konarı köyünde Yücek Tepe olarak adlandırılan bir tümülüs vardır. Safranbolu'nun güneyindeki Sipahiler köyünde de bir Roma tapınağı mevcuttur. Birçok kalıntının bulunduğu Hacılarobası da kapsamlı araştırmaların yapılmasını beklemektedir.

Yukarıdaki metinde hangi sorunun cevabı bulunmamaktadır?

- A) Safranbolu'nun bulunduğu yörenin kültürel geçmişine katkısı nedir?
- B) Safranbolu yöresi antik kaynaklarda hangi adla yer almıştır?
- C) Safranbolu ve çevresi hangi kalıntıları barındırmaktadır?
- D) Safranbolu'da kimler egemen olmuştur?

48. İnsan isminin yerini tutan sözcüklere **kişi zamiri**; varlıkların adını söylemeden, onları işaretle göstermeye yarayan sözcüklere **işaret zamiri**; varlıkların yerini tutmalarına rağmen hangi varlığın yerine kullanıldığı tam ve açıkça belli olmayan sözcüklere **belgisiz zamir** denir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç zamir türüne de örnek vardır?

- A) Bugün bunu bazı arkadaşlarımla konuşmalıyım.
- B) Bunu çevresindekilere kimin söylediğini bir türlü bulamadı.
- C) Birisi bana şurada aradığım kitabı bulabileceğimi söylemişti.
- D) Sen buradan çıktıktan sonra otobüse binip gitmeyi mi düşünüyorsun?

CEVAP ANAHTARI

1.

İsmail- Jülide- Gülsüm- Hasan- Figen

2.

1) balözü (birleşik)

2) beslenirler (türemiş)

3) olasılığı (türemiş)

4) gözlemleyebilmek (birleşik)

5) yararlanabilirsiniz (birleşik)

3.

kir-

İsim Kökü

let-

Yapım Eki

ici

Yapım Eki

bit-

Fiil Kökü

ki-

Yapım Eki

nin

Çekim Eki

et-

Fiil Kökü

ki-

Yapım Eki

li

Yapım Eki

düş-

İsim Kökü

ün-

Yapım Eki

ül-

Yapım Eki

üyor

Çekim Eki

Ara-

Fiil Kökü

ş-

Yapım Eki

tır-

Yapım Eki

ma-

Yapım Eki

cı-

Yapım Eki

lar

Çekim Eki

4.

b	Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi.		a	Çağ
d	Bir olguyla ilgili gerçeğin ne olduğunu kestirememekten doğan kararsızlık, kuruntu, işkil, şüphe, acaba, şek.		b	Bilim
e	Cevap.		c	Kuyu
f	Tedavi yolu, deva.		d	Kuşku
a	Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası, dönem, devir.		e	Yanıt
c	Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindirik biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanan çukur		f	Çare

5. (**D**), (**Y**), (**D**), (**Y**), (**D**)

6.

İnsanları kuşkulardan kurtarması, hastalık korkusunu azaltması, çaresiz dertlere çare olması, uzakları yakın yapması, hayalleri gerçek yapması

7.

Öğrenci cevabı

8. (**D**), (**Y**), (**D**), (**D**), (**D**)

9. (**Y**), (**D**), (**D**), (**Y**)

10. (**D**), (**Y**), (**D**), (**D**)

11. (**D**), (**D**), (**D**), (**Y**), (**Y**), (**D**), (**D**), (**D**), (**Y**), (**D**)

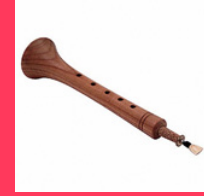
12.

Ağaçtan yapılan, iki karış boyunda, ağız bölümü yayvan, keskin bir ses çıkaran ve çoğu zaman davulla veya dümbelekle birlikte çalınan nefesli çalgı.

Türk halk müziğinde kullanılan, gövdesi ağaçtan oyularak yapılmış, telli, uzun saplı çalgı, bağlama.

Gövdesi deriden yapılmış üflemlî çalgı, gayda.

Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değnekle çalınan çalgı.

13.

Can sıkıntısıyla
suratı asık olmak

yüzünden düşen bin
parçaydı

Öğrenmek istenilen
şeyi söyletecek yolda
çabalamak

ağzını aradım

Konuşmamak,
ağız sıkı olmak

ser verip sır
vermiyordu

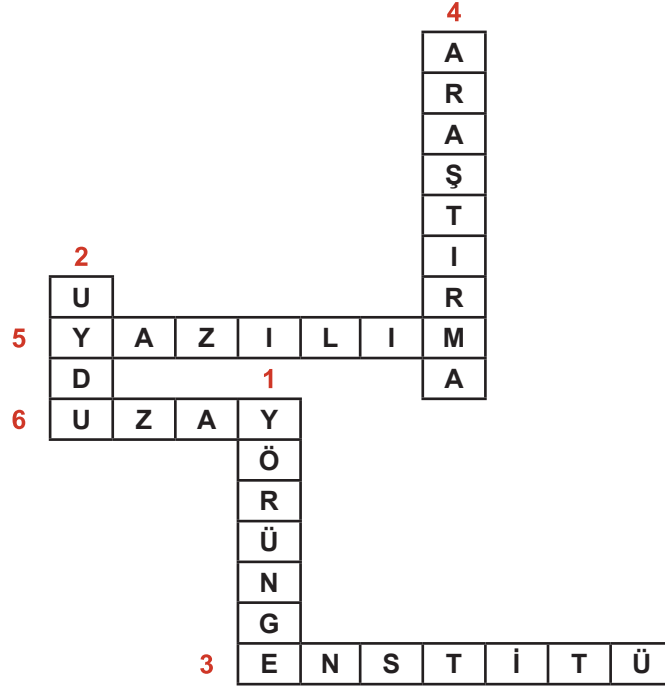
Sürekli olarak
bir şeyi düşünmek

aklıma takılmıştı

Sıkıntısını kimseyle
paylaşmamak

her şeyi içine atan

14.

15. Çikolata Müzesi'nde Atatürk'ten Kanuni Sultan Süleyman'a, Pablo Picasso'dan Albert Einstein'a kadar Türk ve dünya tarihinin önemli birçok isminin tamamen çikolatadan yapılmış heykellerinin olması, masalsi bir ortamının olması, Kız Kulesi, Galata Kulesi, Sultanahmet Camisi, Ayasofya Müzesi gibi İstanbul'a ait simgeler yer alması, ilgi çekici olması ve öğrencilerde araştırma isteği uyandırması gibi sebeplerle müzeye birçok okul gezi düzenlemektedir.

16, B

17. D
18. D
19. C
20. B
21. C
22. D
23. D
24. D
25. A
26. C
27. C
28. D
29. C
30. D
31. B
32. A
33. D
34. A
35. D
36. C
37. D
38. A
39. C
40. D
41. C
42. B
43. A
44. D
45. C
46. B
47. A
48. C

meb.gov.tr